

WALL STREET CALLS FOR HELP

THE GILLETTE MAN

LEHMAN
1850 • 2008

BEAR STEARNS
1923 • 2008

WAMU
1889 • 2008

MERRILL
1914 • 2008

Prevention, Not a Cure

Ferdinando Frega

WALL STREET ALÎKARIYÊ DIXWAZE — ZILAMÊ GILLETTE

GILLETTE FROM WALL STREET · 17

Pêşlêgirtin, ne derman

Bifikire ku her tişt wek lîstikekê dest pê kir — nivîsandina peyaman li ser WhatsAppê.

Peyamên ku min avêtin holê. Bê parzûn. Bê îddîa.

Paşê mirovan ez qanî kirim ku ew peyam dikarin bibin pirtûk.

Paşê wan ez han dam ku xewnên mezintir bibînim: komeke tevahî ji wan çap bikim û dewlemend bibim.

Û li ku derê din, ji bilî Amazonê?

Ya ku ez jê re dibêjim «MALA XEWNAN A EHMEQAN.»

Ji ber ku li wir her kes xewnan dibîne. Pir hindik kes qaîdeyên lîstikê fêm dikin.

Paşê, ji nişkê ve, celebekî pejirandinê hat ku min qet hêvî nedikir.

Ne ji weşanxaneyekê. Ji pergale bi xwe.

Gotinên min ewqas giranî, ewqas wate hilgirtin ku li ser webê, di hundirê WALL STREET de, bigihîjin cihê yekem.

Li ser kesayetiyên dîrokî.

Li wir, ku milyar têne hesabandin û nav di mermerê de hatine kolandin.

Û ji nişkê ve min fêm kir ku ew çar ji dehan a ku min li dibistanê di îtalî de stendibû ne ceza bû. Bereket bû.

Heke min sê bista, lanet, wê çi biqewimiya? Şoreşeke din.

Bê guman, wê navê wê bikirana peresîn. Tenê da ku her kes aram bimîne.

Min her tim bi awayekî cuda kar kiriye: ez li pey îdeyan diçim. Îde ramanan çêdikin. Raman dibin rastî.

Rastiyên berbiçav. Herêmeke girtî. Şopek li pey xwe hiştî.

Gelek kesan ji ber vê yekê rexne li min girtine. Ew ji min re dibêjin ku ev mîmariya min a hişî tam tiştê ku kes hêvî nake çêdike. Tevliheviyê diafirîne. Bala mirovan belav dike.

Û ji ber ku ew kategoriyeke nabînin ku min têxin nav, ez ji bo wan kesên ku karê wan danîna etîketan li ser her tiştî ye, dibim kesekî ku nayê birêvebirin.

Dema ku Mirin hat ku min bibe jî, kê-m-zêde heman tişt bû. Şeş caran.

Şeş caran Mirin daket, li min nêrî, û biryar da ku min tam li cihê ku ez lê bûm bihêle.

Bi fikar ku, li cihekî rê, ez ê qaîdeyan biguherînim. Û encamê jî.

Ku dibe ku ez qederê bi xwe ji nû ve saz bikim — û hetta Şeytan jî di wê pirsê de bihêlim ka ew ê çawa min birêve bibe.

Min qet ew axaftin nebihîst, lê ez bawer im ku ji yekê re hate gotin:

«Ji kerema xwe. Nando Frega li cihê ku lê ye bihêlin. Bila pêşî mirovên dora wî dîn bibin. Em ê rojekê veguhastina wî saz bikin. Heta wê demê ew ê tiştêkî bixwaze, û derfeta me ya kirîna wî dê çêtir be.»

Ji ber vê yekê, ez ji Mamê Warren re dinivîsim. Ez pêşniyarekê didim wî. Ez 1 USD jê dixwazim.

Lê berî her tiştî, ez tînim bîra wî ku ez kurê Zilamekî Gillette me ku çil salên xwe dan şirketê. Û ku min bi xwe hejdeh sal dan.

Ez ne rêwiyekî derbasbûyî me. Ez ji hundir tîm.

Ji ber ku dizanim ezmûna wî bi eşqiya û erebeyên posteyê re pir e, ez belgeyan pê ve dikim ku nîşan didin ez çî dikim, çawa dikim û çî encaman distînim.

Ne gotin. Delîl.

Name çû Berkshire ya wî. Tu bersiv venegeriya, lê ev hema bêje ne girîng e.

Di nav deh deqeyan de, webê PDF xist nav encamên lêgerînê yên navê wî. Rasterast gihîşt destê wî.

Web hewceyî postevanan nîne.

Demekê şûnda, ez ji Pichai re dinivîsim, CEOyê şirketa dayik a Google.

Ez heman pêşniyara 1 USD didim wî, lê ez didim zanîn ku ew di rêzê de tenê yê çarem e.

Û fikra min a bîaqil hebû ku nameya xwe ya ji Mamê Warren re pê ve bikim. Tenê da ku fêr bike ku jixwe rêzek heye.

Çend roj şûnda, ez kifş dikim ku herdu mêr hev nas dikin. Ez hîn dîroka wan nizanîm. Ez ê fêr bibim.

Di 1ê Hezîrana 2026an de, Berkshire veberhênanekê \$10 milyar di şirketa dayik a Google de fermî kir. Mamê Warren ew pîroz kir: fikir ya wî bû. Web pêşeroj bû.

Pêşeroj semantîk e.

Herdu mêran bi telefonê jî axivîn. Îhtîmal e ku li ser min axivîn:

«Em ê çi bikin bi vî Kalabriyayî re ku ji her yekî ji me dolarek xwest?»

Mamê Warren dibêje tiştê nekin, bihêlin sar bibe. Lê di vê navberê de, ew nameya min dixwîne. Paşê dîsa dixwîne.

Ew dibîne çi hatiye nivîsandin. Û çi nehatiye nivîsandin.

Beşa nenivîsandî ew e ku herî zêde wî bi fikar dike. Ji ber ku ya ku nehatiye nivîsandin, herêma ku jixwe tê girtin e.

Bi salan e ew ji Wall Street re mizgîn dide ku kapîtalîzasyona ku şirket heq dikan bide wan. Ne tenê wan bike kanên ku bêne valakirin, lê samanên wan ên semantîk ava bike.

Tenê samanên ku dimînin. Her tiştê din hildiweşe. Wate dimîne.

Lê wî tiştê din jî fêhm kiriye: xetera li ser sermayeya semantîk dikare ji her kesê ku klavyeyek, maseyek û çîrokek heye were. Kes ne parastî ye. Her kes.

Hetta Kalabriyayîyek bi telefonekê.

Ew dipejirîne ku şirketa herî vekirî li ber xetereyê P&G ye, û Kalabriyayî yek ji wan aktor-nivîskaran e ku jixwe herêma wê ya semantîk li ser webê digirin. Ji ber ku P&G bi wateyê dijî, ne tenê bi berhemê.

Hevalê wî Moeller, CEOyê P&G ku baweriya xwediyên pişkan qezenc kiribû, piştî sî û heşt salan li şirketê posta herî jor radest kir. Niha CEOyekî nû heye, rêveberekî ciwantir ku li Hindistanê ji dayik bûye, û axaftina bi wî re dûr xuya dike.

Guhertineke dîrokî. Valahiyek li cihê ku berê guhdarî lê hebû.
Baweriyek ku hîn di nav xwedyên pişkan de kok bernedaye.

Van rojan şîreta wî ya kevn ji veberhêneran re dîsa li ser înternetê derdikeve holê, û ez wê wek hişyariyekê dixwînim: bi rêya fona Vanguard bikin.

Xaleke referansê ji bo S&P 500, lê di heman demê de xwedyê pişkên P&G bi parekê nêzîkî ji sedî 10. Di rewşa hilweşîna borsayê de, Vanguard divê windahiye bimije bêyî ku bikaribe bifroşe.

Hişyariyek ku cilên şîretê li xwe kiriye, lê ew manevrayeke parastinê ye.

Bêyî wê, xeter dê hilweşîneke darayî bûya ku ji San Franciscoya serdema Giannini xirabtir be.

Ji ber ku dema bawerîya semantîk hildiweşe, her tişt bi wê re hildiweşe.

Lê bi tiştê ku dike, ew karê wan kesan jî dipejirîne ku, wek min, li ser sermayeya semantîk dixebitin.

Û tenê da ku em hev fêhm bikin: ev ne wek xebata li Toyota ye.

Li Toyota, tu zincîrê baştir dikî.

Li vir, tu wê ji nû ve dinivîsî.

Ferdinando
Reggio Calabria, 13ê Cotmeha 2026an